

DECH MRZÁČKA

MICHAL ŠIBOTEK

DECH MRZÁČKA

Michal Sirotek

Voda burácí a trhá tělo o kamenný útes. Dříve pěkně stavěná, oči šedé, vlasy plavé jako zralé obilí; zvláštní to proměna bytosti živé na věc neživou. Její půvab je pryč. Vidím jen mrtvý kus masa, s nímž si divoce hraje mořský příboj. Bije s bezvládnou panenkou o skálu: dopředu, dozadu, stále dokola. Zatímco vítr čechrá peří mého kabátku, mlčky hledím na tu, která ve mně viděla víc než druzí.

Ten pohled bolí u srdce.

Náhly třepot křídel vyruší sled mých myšlenek.

„Krrrásný den,“ zdraví mě cizinec a opatrně dosedá po mém boku.

„Krrrásný den,“ odvětim.

Nezvaný návštěvník skládá křídla. Jeho peří se v záři chladného slunce podobá tmavomodrým drahokamům.

„Nebude vadit, když se připojím?“

Nic nenamítám.

„Dovolte, abych se představil. Mé jméno je Pišta,“ ukloní se, „letím až od zátoky Tří kameňů. Je to dlouhá cesta, jsem už celý bolavý a hlady téměř šilhám.“

Jeho zdvořilost těší mé stáří.

„Poslužte si. Je tu dost pro nás oba.“

Chvíli na mě hledí, jako by za mými slovy hledal nějaký klam. Není zvykem, aby se starší choval přátelsky k někomu, kdo ještě nedávno bral červy ze zobanu své matky. Já ovšem nejsem obyčejný havran a víc než cokoli jiného mám rád společnost. Snad kromě větru v křídlech.

„A kam míříte, příteli?“ ptám se.

„Ani sám nevím. Nemám cíl.“

Jako každý havran, pomyslím si.

„Jen žádný ostych. Jezte, co hrdlo ráčí,“ povzbuzuji mládence a o krok ustupuji stranou, abych mu dal prostor.

„Spousta šťavnatých vnitřností v břichu ještě zůstalo,“ dodám vřele.

Pišta se pouští s chutí do jídla. Hltá jedno krvavé sousto za druhým.

„Zvláštní,“ mlaská mezi polykáním, „na pohled mi přijdou tak podobní. Teprve, když okusíte jejich maso, poznáte skutečný rozdíl.“

„Vskutku,“ přitakám. „A mládě jste již chutnal?“

„Co vás napadá, kde bych se k takové krmi dostal?“

„Nu, jsou různé způsoby,“ mrknu šibalsky.

„To mě poučte.“

„Víte, s lidmi jsem měl svého času společného víc, než se na havrana sluší.“

„Neříkejte.“

„Bohužel. Nechcete si ten příběh poslechnout? Bude se vám při tom lépe trávit,“ zkouším své šance.

„Proč by ne, nikam nespěchám,“ odpoví Pišta a já už vím, že se rybka chytila na připravený háček. A tak začnu.

Znáte Ilyr, příteli? Ach..., to je hloupá otázka. Jak byste ho mohl znát. Krom toho, lidská

města jsou jedno jako druhé. Snad jen Perleťový záliv s přístavem mu dodává jisté osobitosti.

U břehů tam dnem i nocí kotví cizokrajné koráby, trhy jsou plné handlířů, krčmy nacpané námořníky. Zkrátka velké smetiště páchnoucí rybinou, lidským potem a výkaly. Nebudu však vyprávět o Ilyru, ale o jeho obyvatelích. Přesněji o dceři Bertona, tamního lorda a ctěného člena městské rady.

Bertonova dcera neměla sourozenců, dokonce už ani matky. Dali jí jméno Meandrys podle třetí dcery Paní Jara. Dítka sotva patnáctileté, a přesto nebylo pochyb, že z poupátka už vykvetl ten nejkrásnější květ. Ilyrští mládenci si toho samozřejmě všimli a využili každou příležitost, aby dívce projeвили svou náklonnost. Není divu, že ji Berton střežil jako oko v hlavě. Buď jak buď, dívku domnělé vězení trápilo pramálo. Láska, věrnost a měkké srdce. Brala, co život nabízel, a nadevše milovala zpěv ptáků, kteří jí v otcově zahradě dělali milou společnost.

Ptáte se, proč mluvím právě o této dívce? Inu, poslouvejte.

Letní vzduch byl horký, těžký a voněl po květinách. Zahradu do své náruče chytilo sluneční zlato a bosé nožky letěly zelení. Tu Meandrys zazpívala sluníčku na nebi, onde se divoce roztančila, až se její šaty proměnily v růžový kolotoč a vznesly k nebi chmýří pampelišek. Zvonivě se tomu chichotala, prostinká a naivní tak, jak to umí jen dívky, které dosud neulehly s mužem.

Když jsem usedl na vzdálenější keř zahrady s vědomím, že na rozdíl od sýkorek nejsem zvaným hostem, dívka zrovna plnila krmítko. Zkoumavě jsem si ji prohlížel – vpravdě, v ten čas jsem ještě neznal její jméno, okamžitě jsem však věděl, že je tou pravou. Ač jsem se totiž snažil sebevíc, nedokázal jsem na té štíhlé zlatovlásce najít žádný kaz. Z pohledu lidí byla skutečně překrásná. V duchu jsem zaplesal, neboť mé celodenní pátrání nepřišlo nazmar. V té chvíli si mě také poprvé všimla. Úlekem rozsypala zrno a pohotově popadla nejbližší kámen. Poděšeně jsem vřísknul. Jaké ovšem bylo mé překvapení, když její ruka zůstala nehybně viset ve vzduchu. Věděl jsem, že ji zaujaly mé bolístky. Však jsou velmi nápadné. Ale šedooká dívka viděla víc. Málokterý člověk dokáže vycítit, že nejsem ledajaký havran. Meandrys ano. Jistě, kdybyste se jí na to optali, nedokázala by říci, čím to je. Zkrátka to cítila. Na kámen v dlani a původní úmysl dočista zapomněla.

„Ubohý havrátku, kde sis tak ublížil?“

Chtěla se ke mně přiblížit, ale to jsem nedovolil. Vznesl jsem se a jediným mávnutím křídel zahradu opustil. Pro dnešek byl můj úkol splněn.

Nazítří, stejnou dobou, se dívka právě těšila pohledem do jezírka s rudými rybkami, když jsem se objevil znovu. Má nenadálá návštěva ji překvapila. Popošel jsem blíž a nastrčil bolavou nožku se smotaným psaním. Váhavě natáhla paži, ale než pergamen vzala, pokusila se mě pohladit. Překvapením jsem trhl tělem a nervózně přešlápl. Nejsem zvyklý, aby na mě lidé sahalí. Pokud jsem však chtěl splnit své poslání, musel jsem se podvolit.

Její dotyk byl něžný a upřímný, dotyk, jaký jsem dosud nikdy nepoznal. Pocítil jsem zmatek. Snad i proto jsem uletěl hned, jakmile měla psaní u sebe.

Vítr se opíral do mých křídel a nebe se zdálo nekonečné. Hluboko pode mnou přecházely lesy, louky, vesnice... a lidé. Z výšky tak směšně nepatrní. Odsud nebyli k rozeznání od titěrných brouků, které bych mohl polknout, kdybych chtěl. Proto se cítím tady nahoře tak dobře. Svobodně. Na obloze jsem svým vlastním pánem.

Blížil se soumrak, obloha se zbarvila do ruda a já před sebou konečně spatřil věže panství. Impozantní stavba se vypínala k nebi na skále ostrých kamenů a přehlubokým útesem pod ní. Celičká léta bylo toto místo opuštěné. Nyní patřilo Pánovi. Často se stěhuje, projíždí zemi z jednoho konce na druhý a nikde nezůstává dlouho. Neptejte se proč. Sloužím mu od dob, co jsem byl ptáče, ale vím o něm pramálo. Konec konců, jaký člověk by sdílel svá tajemství s havranem?

Třikrát jsem zakroužil nad pustými hradbami a snesl se na cimbuří východní věže, kde už netrpělivě čekal. Vysoký a temný.

„Vypadáš udýchaně,“ zasyčel jedovatě, „zdá se, že tě cesta namáhá víc než dříve.“

Pohltil mě jeho stín a já se podvědomě zachvěl.

„Předal jsem psaní, jak jste poručil.“

V očích se mu podivně blýsklo.

Váhal jsem, co říct dál, protože Pán se dokázal velmi snadno rozhněvat. Mé pochroumané tělo je mi svědkem.

„Přečetla si ho... a...“

„A?“

„Pohladila mě.“

„Pohladila?“ ušklíbl se. „Zajisté se ti to líbilo...“

„Ne, pane. To ne.“

Přivřel víčka: „Víš, že poznám, když mi lžeš.“

To už jsem věděl, co přijde záhy.

Pozvedl ruku a křišťál na prstu se rozzářil jasným světlem. Na kratičký okamžik jsem zahlédl v čirém kamenu vlastní odraz. Pokřivenou podobu mého zuboženého těla: křivý zobák, nemocné peří, jen jedno zdravé oko. Můj odraz neslyšně kráknul a já znovu pocítil známou bezmoc a strach. Sílu křišťálového žaláře.

V útrobách mi vzplanula intenzivní bolest. Žár a kouř spalující plíce. Bolestivě jsem křikl, ale Pán nepřestal. Tělo mi hořelo. Déle jsem se neudržel a upadl na zem. Skončil teprve, když jsem začal ztrácet vědomí.

„Vrať se do klece! Zítra poletíš znovu.“

Pak odešel.

Večer v komnatě byl chladný a já se krčil ve svém malém vězení, třásl se zimou a nedokázal zamhouřit oko. Z přítmi chladných stěn mě pozorovaly strašidelné stíny mých bratří. Přemýš-

lel jsem nad včerejším zážitkem s pannou, kterou jsem Pánovi vybral za nevěstu. Na okamžik, kdy se její teplé prsty dotkly mého peří. Byť jsem se snažil sebevíc, nedokázal jsem dívku vyhnat z mysli. Vnímál jsem v sobě nové emoce, divoké a bouřlivé, ale současně příjemné, jako by mi něco připomnělo mládí – čas, kdy Pán nebyl součástí mého života. Marné vzpomínky minulosti. Vzpomínky, které mi Pán už téměř vzal.

Občas mívám jeden sen. Je to zvláštní, protože obvykle se mi nic nezdá, ale tento se pořád vrací. V tom snu není žádný hrad, žádný Pán ani bolest. Mezi mnou a oblohou neexistuje hranice. Jsem jen já, volný a zbavený okovů. Nemusím se ničeho bát. Cítím v sobě nespoutanou sílu a klid duše. Mohu zamířit, kamkoli si zámam. Třeba až k dalekému obzoru, kde se ve třpytu slunečních paprsků blyští tisíce dýmantů hrajících si na vlnkách oceánu.

Je to krásný sen, ale vždy, když se z něj vzbudím, cítím se hrozně.

Pohlédl jsem na Zoba, jehož skelné oči mrtvolně zářily ve svitu hvězd. Neznal jsem ho, ale vím, že sloužil Pánovi přede mnou. On i ostatní skončili jako hrůzná ozdoba tohoto sídla. Stejně jako jednou skončím já.

S pochmurnými myšlenkami nad svou budoucností se mi podařila usnout až v hluboké noci.

Těsně před svítáním mi Pán opět přivázal k noze psaní a poslal mě do přístavu.

„Tentokrát počkáš na odpověď!“ nakázal.

Cesta byla dlouhá a já měl hodně času na přemýšlení. Musí přece existovat způsob, jak z toho prokletého kruhu ven. Musí být způsob! Ale nesmýšleli snad mí bratři stejně? Možná tyto zrádné myšlenky stály za jejich koncem. Nebo ne? Dělá přeci, co Pán přikáže, sloužím a jsem užitečný. Jen tak mohu zůstat naživu. Dobrému služebníku se přece musí časem odvděčit. Přivedu mu jeho nevěstu. Možná lože, které zahřeje nevinné mládí, obměkčí jeho tvrdé srdce a dá mi svobodu.

Svoboda... to slovo znělo tak trpce.

Když jsem konečně dorazil k zahradě, nemohl jsem dívku nikde najít. Přiletěl jsem proto až k oknům její komnaty a dosedl na kamennou římsu. Seděla u velkého zrcadla a pomalu česala své zlaté vlasy. Jakmile si mě všimla, odložila hřeben a s radostí ve tváři přispěchala k oknu.

„Jsi poslem krásných zpráv, havrátku.“

Spěšně převzala psaní, rozbalila je a začala dychtivě číst. Obsah jsem neznal, lidské znaky mi nic neříkají. Dívka dopis četla velmi dlouho, snad ho četla i víckrát. Nakonec si ho přitiskla s ruměncem ve tváři na hrud.

„Můj otec říká, že lord Útesů je špatný člověk. Ale jak by někdo, kdo dokáže své city vyjádřit tak krásnými slovy, mohl být v jádru zlý?“

Meandrys netušila, že rozumím jejím slovům, ačkoli na ně nemohu odpovědět. Řeč ptáků zná jenom Pán.

„Přijímám jeho nabídku. Vypravím se na Útesy, aby mi mohl ukázat své panství,“ pravila potěšeně.

Trpělivě jsem počkal, než napsala svou odpověď, a když jsem zamířil zpět, cítil jsem, že se věci mění. Možná mám přece jen naději.

Oklamat otce nebylo snadné a Meandrys nerada klamala lidi, zvláště ty, které milovala. Pravdu však říct nemohla. Zнала odpověď, již by otec dal. S tou se ale nedokázala smířit. V hloubi duše cítila něco nového, dosud neznámého. Chvěla se vzrušením, touhou poznat muže, jenž pro ni skládal ta krásná slova. Toho, který jí otevřel srdce. Ten, jemuž se rozhodla dát to své.

Ještě toho večera úhledně složila do vaku střevíce, hedvábné šaty, a poté s pečlivostí vybrala vhodné šperky. Zlatavou korunku osázenou devíti perlami, prstýnek s rubínem a překrásný náhrdelník z dýmantů po své matce. Než vstoupí na panství Pána Útesů, převlékne cestovní šat a stane se jeho vyvolenou. S těmito vzrušujícími myšlenkami ulehla na lůžko a ještě dlouho předlouho se oddávala představám a dívčím snům.

Před prvním kokrháním opustila komnaty a tichá jako myška vklouzla do stájí, kde připravila na cestu svou kobytku. Pak už zbývalo jediné. Čekat na příležitost, kdy uniknout – až se nebudou dívat oči služebných a otcových strážů. A štěstěna jí přála. Štěstěna vždy přeje odvázným a zamilovaným. Opustila rušný přístav a zamířila po severní cestě k břehům oceánu.

Žádal ji:

*Přijď sama, samotinká, má drahá paní,
ukáži ti věci, o jejichž kráse nemáš zdání.
Přijď sama, jen sama, paní milá,
neb krásná musíš být jak mořská víla.*

Cesta byla dlouhá, ale Meandrys nedbala nebezpečí, jež mohla skýtat. V jejích myšlenkách měl místo pouze on. Její milý. V hlavě si natisíckrát přehrávala jejich první setkání a při těch představách se chvěla vzrušením. V podbřišku cítila příjemný žár, který se rozléval do zbytku těla.

Přemýšlela, jak asi vypadá, jaké má oči a ústa. Jistě bude vysoký a krásný, ujišťovala se a s úsměvem poplácala svou kobytku po šíji. Cesta utíkala jako voda. Slunce se překlenulo hluboko za poledník a Meandrys před sebou konečně spatřila hrad lorda Útesů.

Pán se choval podivně – jako vždy, když měla přijet nová nevěsta. V chladných komnatách a síních nechal zažehnout světla pochodní a svíček, ačkoli jindy dává přednost šeru. Prikázal mi, abych přinesl z luk ty nejkrásnější květiny, které tam rostou. Plnil jsem všechny jeho přikazy a v duchu si přál, aby našel v Meandrys zalíbení. Snad jsem skutečně našel tu pravou. Snad dcera lorda Bertona zacelí ránu v jeho srdci a já budu propuštěn ze služby. Jak by se však havran mohl vyznat v lásce lidí?

Zatímco jsem dřepěl ve své komnatě, uslyšel jsem, kterak se brána otevírá a na kamenech nádvoří zvoní podkovy. Přilétl jsem k oknu a vyhlédl ven.

Seděla v sedle svého oře, se zářivým obličejem, čistou pletí a vlasy volně rozloženými na ramenou. Když se rozhlížela po pustých zdech hradu, kde nebylo živáčka, jen zeleň, jež se v puklinách kamene hlásila o své místo na světě, povšiml jsem si jejího váhání. Úsměv, který nasadila ještě před vstupem do brány, pomalu roztál. Nahradilo jej rozčarování.

Tiše jsem dřepěl v okně, abych zaslechl alespoň nějaká slova.

„Vítej, drahá paní. Jsi tu brzy. Brzičko!“ vítal ji lord Útesů a nabídl dívce ruku, aby mohla sesednout.

Meandrys ji zdráhavě přijala.

„Ale ty se třeseš, drahá. Jistě za to může ten vítr.“

„Ano, vítr,“ přitakala pevným hlasem, ale srdce se jí plnilo zoufalstvím.

Jak moc se jen lišil od jejích představ! Sinalá tvář, sraštlá a odporná. Na lebce řídké chuchvalce vlasů podobné pavučinám. A ty oči! Takové oči přece nemá žádný člověk. Vzhled hostitele ji naplňoval odporem. Nad to neviděla žádné služebné. Byla tu jen ona a on. Na kratičký okamžik ji dokonce napadlo, že by měla koně obrátit a uhánět pryč, zanechat to hrozné místo i s jeho pánem daleko za sebou. Jenže navzdory úvahám přece jen sesedla. Takové chování se neslušelo pro dceru šlechtice.

Jeho mohutný stín ji v tu chvíli zcela pohltil, jako by se v přítomnosti lorda Útesů vytrácelo samotné denní světlo. Přestože stáli venku, ve vzduchu byl cítit pronikavý puch, který vystupoval z jeho kůže. Cítila, jak do ní proniká mráz neviděných údů. Hanebně a bez ostychu bloudily po křivkách jejího těla. Zdály se tak živé, že se bezděky otřepala hrůzou.

„Neměj obavy,“ pravil s širokým úsměvem lord Útesů, „říká se, že vítr někdy k tomuto panství nese hlasy mrtvých. To je to, co tě naplňuje neklidem. Ať si duše naříkají, ať pláčou. Nám živým nic nehrozí.“

Meandrys sebou vyděšeně trhla. To se s rachotem zavřela brána hradu.

„Pojď, má paní,“ nabídl jí rámě.

Nepůjdu! Vykřiklo cosi v ní, ale zároveň věděla, že naléhavé gesto hostitele se neodváží odmítnout. A tak společně vykročili po velkém schodišti do útrob kamenných zdí.

Jindy zcela tichými komnatami se toho večera nesl zvuk příborů, doprovázený zastřenými hlasy. Byly však tak slabé, že jsem jim nerozuměl. Šel jsem spát dříve než obvykle a v duchu prosil za příznivé ráno.

—

Pán mě vzbudil těsně před svítáním. Věděl jsem, že nemá rád denní světlo. Noci trávil různorodou prací ve své laboratoři, jíž jsem nikdy zcela nerozuměl a během dne se zamykal ve své komnatě. Obvykle vycházel až poté, co slunce zapadlo za obzor.

„Zde ho máme!“ zasyčel, oči ostré a lesklé jako hroty mečů.

Poznal jsem, že náladu má dnes věru zlou.

Neřekl jsem nic, ale ani tak jsem nezabránil tomu, aby mi ublížil. Křišťál na prstu se zaleskl

a mnou prošla bolest, při níž jsem sotva popadal dech. Proč? Nebylo moudré se ptát. Pán věděl, proč Mrzáčka mučí. Když skončil, musel se cítit lépe, protože zpíval o svém prstenu, jak je krásný a mocný.

Hrad ztichl. Vše bylo bolestí a já si zoufal. Nic se nezmění. Jsem starý a Pán si jistě brzy najde nového služebníka. Všichni lidé jsou stejní: prskají nadávky a vrhají po ubohém Mrzáčkovi kameny! Pán mě nakonec umoří, zabije. Bylo mi do breku, ale havrani nepláčou. Havrani nemají slzy, jen bolavá srdce.

Vánek ke mně přinesl zpěv. Žalostnou dívčí píseň. Věděl jsem, že bych neměl opouštět komnatu, ale ten hlas mi nedal klid. Pán mě nikdy nezamykal. Nemusel. Strach z kříšťálu mi nedovolil opustit hrad bez svolení. Ale tentokrát jsem zariskoval, roztáhl křídla a vylétl na samotný vrchol nejvyšší věže, abych lépe slyšel smutnou Meandrys.

*Lásku mi sliboval, srdce své nabízel,
jeho hlas slavík:
drahá, přijď do mého domu, pěl.*

*Bolest způsobil a nevinnost vzal,
za zdmi slyším:
brousí nůž, aby mé srdce na talíř dal.*

*Láska je tak zlá, pláču své zklamání,
namísto prstenu:
jen šepot lesknoucí se na dlani.*

Tedy není tou pravou. Skončí jako ostatní nevěsty. Večer budu mít na talíři syrovou krmi. Mladé maso. Nechal jsem černé myšlenky na věži a zamířil za jejím hlasem. Seděla v okně, vlasy uvolněné z pout pentlí, vyhlížela na jih ke svému domovu. Musela vědět, že ji tu otec nikdy nenajde. Pán se postará, aby po ní nic nezbylo. Tak to dělával vždy.

Přistál jsem vedle ní, nevěda proč tak činím. Ulekla se, ale jakmile mě poznala, natáhla ruku. Možná právě proto jsem přiletěl - abych opět cítil ten dotyk. Její něhu.

Dívka mě však odehnala: „Zmiz, ohavný ptáku! Proklínám tě za to psaní! Zrádný posle utrpení!“ Tvář jí skončila se slzami v dlaních.

A tu mě to napadlo. Přišlo to jako blesk z nebe. Okem pozorujíc sklíčenou pannu, konečně jsem prozřel. Najednou bylo nad slunce jasnější, jak získat zpět volná křídla. Jak být opět celý a bez okovů.

Cosi ve mně křičelo: Udělej to! Udělej to hned!

A tak jsem znovu přistál vedle dívky.

Zvedla tvář a její oči byly plné slz. Tak velké. Tak šedé.

Když se ocitnete blízko lidí, pochopíte, jak moc se liší, jak jsou neohrabaní, pomalí a jejich oči... měkké.

Vrhl jsem se vpřed, drápy napřažené k útoku.

Dívka stačila akorát rozevřít víčka v užaslém zděšení. Jen to mlasklo. Krev. Křik! Vyskoči-

la na nohy a zapotácela se. Opět jsem se vrhl proti zlaté hlavě. Ztratila rovnováhu, nahnula se nad oknem, a pak... přepadla.

Shlížel jsem dolů, dokud se neobjevila v mléčné pěně vln.

*Tělo polámané, strnulé, ano, tak,
ve slaném moři dech se ztrácí.
Důlky tmavé, krvavý má zrak,
v smrti náhlé jinému se život vrací.*

Nemohl jsem zůstat. Čas hrál proti mně. Nabral jsem směr k přístavu a v nohách držel klíč ke své svobodě, a spěchal jako nikdy dřív.

Dům lorda Bertona jsem našel naplněn zmatkem. Po nádvoří i kolem domu, všude se hemžili lidé. Každý marně hledal lordovu dceru, která minulé noci zmizela. Berton zrovna křičel u stájí na štolbu, aby osedlali jeho oře. Zamířil jsem k němu a usedl na větev vzrostlého dubu. Zakrátko vzhlédl, a právě v tom momentu jsem k jeho nohám pustil šedé oči Meandrys. Nečekaje na hněv, kterým vzplanul, rychle jsem se vznesl k obloze. Přesto k mým uším vítr nesl jeho bolestný křik.

Netrvalo dlouho, když se pod vedením lorda vyřítilo z Ilyru dvacet rytířů v lesklé zbroji a nespočet dalších jezdců s kopími a luky. Uháněli za mnou na sever. Jejich praporce divoce vlály ve větru a kletby na lorda Útesů jsem slyšel až mezi mraky. Letěl jsem s jejich koňmi, vysoko, mimo dostřel šípů. Čekal, když byli pozadu, přidal, když mě doháněli, a po celou dobu se úpěnlivě modlil, aby Pán dosud spal. V mysli mě děsila jeho zlá tvář, ale ještě více záře prstenu.

Neví, co mu hrozí. Neví o mé zradě. Snažil jsem se uklidnit.

Sotva mezi zelení a zlatem větví začalo mizet poslední světlo, rytíři konečně dorazili k útesům. Tam ji spatřili – svou drahou Meandrys.

Moře si pohrávalo s jejím tělem a otec propukl v pláč.

Když vylovili tělo z vln a uložili do bílého plátna, lord Berton usušil své slzy a nedbaje varování, přikázal mužům vyrazit bránu silou.

Tichým hradem zadunělo beranidlo a vytrhlo Pána Útesů z klidného spánku.

„Kdo se mě opovazuje rušit?!“ supěl vzteky.

Vyhlédl z komnaty a spatřil, že lord Berton stojí před jeho panstvím s celým vojskem. Nedokázal pochopit, jak je něco takového možné. Rozletěl se temnými chodbami do nejvyšší věže za svým vězněm. Zámek se na jeho příkaz sám odemkl a dveře ohnuly panty. Komnata byla prázdná. Meandrys zmizela.

Když Pán Útesů zlostí zaječel, i samotné zdi hradu se zatřásly strachem.

Další rána beranidlem přetrhla jeho zmatené myšlenky. Vetřelci byli na prahu. Musel jednat. Pohladil tedy svůj kříšťál a slovem mu přikázal: *Píseň smrti pěj. Probud' vítr a můj hněv. Píseň smrti hraj. Před branou musí všichni zcepenět!*

A vítr skutečně udeřil na opovážlivce silou bouře. Muži se zuby nehty snažili udržet na vratkém mostě proti nepřirozené síle povětří, ale marně. Padali do propasti jeden po druhém a skálami se nesl jejich křik. Sledoval jsem to hrůzné divadlo, kterého je schopen pouze člověk proti člověku, a viděl, že hněv lorda Bertona roste s každým mrtvým. Tam, kde jeden padl, další dva zastoupili jeho místo. Beranidlo dunělo. Hořící šípy létaly. A muži umírali.

Brána nemohla odolávat věčně. Když konečně povolila, s tasenými meči vtrhli do pevnosti.

Vojáci zaplavili nádvoří a tam ho spatřili: bídného černokněžníka oděného ve tmě, vraha milované dcery jejich lorda. Scházel k nim po schodišti, beze strachu, povýšeně, jako by nedbal nebezpečí. Křišťál na prstenu zářil a dodával mu odvalu. Stále měl na své straně převelikou moc.

Lord Útesů křikl děsivým hlasem, nepodobným žádnému hlasu živých lidí: „Jen pojd'te! Pojd'te směšní bojovníci! Ale vězte, že ten, kdo na mne vztáhne ruku, padne k zemi mrtev dřív než já!“

Okázale pozvedl paži k nebi a křišťál se hrozivě zaleskl.

Sir Roland, bratranec mrtvé dívky, nedbaje toho varování, vrhl se vpřed s mečem v ruce. Ale než stačilo ostří černokněžníka ohrozit, prsten podlomil rytíři kolena. Svezl se k zemi mrtvý, jako by do něj udeřil blesk. Muži před tou hrůzou couvli. Soptili kletby, proklínali černokněžníka, ale nikdo se už neodvážil pozvednout zbraň. Nikdo si netroufl vrhnout oštěp, nebo střelit šíp.

A Pán Útesů se smál. Smál se jejich strachu.

Z hradby jsem pozoroval dění na nádvoří a pochopil, že toto je ta chvíle. Věděl jsem, co musím udělat.

Už nebylo cesty zpět.

Když jsem se tichým letem přiřítit k Pánově hlavě, nestačil se včas otočit. Oči mu zaplnila čern mých křídel. Zasekl jsem ostré drápy do jeho tváře a zobákem se snažil vydlobnout bulvy. Kloval jsem, drápal a trhal jako smyslů zbavený. Odháněl mě rukama, mlátil, křičel. Svět se proměnil v bolestivý chaos, ale já nepolevil. Rval jsem kusy masa a na jazyku cítil teplou krev.

K očím se však ne a ne dostat. Zdálo se to beznadějně a já ztrácel naději, ale pak přišel zázrak.

Pán se zapotácel. Nohy se mu zamotaly do vlastního roucha a vzápětí upadl.

V tu chvíli jsem ho pustil a opět vzlétl k nebi. Zvedl zkrvavenou tvář, chrлил ty nejhorší kletby a chtěl mě křišťálem na prstenu usmrtit. Příliš pozdě si uvědomil, že leží přímo před otcem Meandrys.

Poprvé jsem spatřil v jeho očích něco, co dosud nikdy dřív. Byl to strach. Všiml jsem si, že i lord Berton to uzřel a pochopil.

Skočil vpřed, i přes svůj věk silný, ťal do paže, kterou Pán nastavil v marné snaze ubránit se

ostří. Ohavná ruka, odseknutá pod zápěstím, udělala ve vzduchu oblouk a i s prstenem přistála na dlažbě. Křišťál pohasl a s ním i život Bertona, který se zhroutil k zemi.

Pán ohromeně hleděl na svou paži proměněnou v pahýl a děsivě úpěl. Kroužil jsem nad bitevním polem a pln údivu sledoval svého trýznitele. Tak malý, docela maličký a bezbranný se nyní zdál. Svíjel se na zemi a skučel jako pes, kterému zrovna natloukli holí.

Rytíři se ho pohotově chopili a jeden z nich vytáhl z pouzdra dlouhou dýku. Jediným trhnutím paže ho zbavili jazyka, Pánův křik se v tu ránu změnil v huhlavé chroptění. Pak ho za vlasy přinutili vstát a zamířili na nejvyšší hradbu, aby mu vraždu Meandrys splatili stejnou mincí. Vzpouzel se, kňučel, snad i plakal, ale nebylo mu to nic platné.

V bolestech a hrůze hleděl do propasti pod sebou, zmrzačený a odsouzený k záhubě. Síly ho opustily. Ve své poslední hodině, kdy už věděl, že smrt nedokáže zvrátit, uslyšel mé drsné kráknutí po svém boku.

Seděl jsem tam. Pták, peří z noci, se zkrvavenými drápy. A když jsem promluvil, poprvé zněl můj hlas pevně a vyrovnaně.

„Pohled' dolů, mocný pane, bude hostina – nikoli však tvá, ALE MOJE!“

Pak ho rytíři srazili dolů.

V němém pádu jsem v mysli naposledy uslyšel jeho nenávistný křik. Volal: Zrádče!

A byl konec.

Muži poté vrhli za tělem i uťatou ruku a nechali mrtvého, aby se stal krmením pro ptáky. Teprve pak nasedli na koně a společně s těly těch, kteří toho dne zemřeli, opustili černokněžníkovu panství.

„A zde mé vyprávění končí, příteli.“

Pišta, již drahnou chvílí po jídle, s bříškem plným k prasknutí, na mě zaujatě hledí.

„Tedy, musím uznat, zvláštní příběh,“ a koukne na našeho hostitele. „Chcete tedy říci, že tento člověk je Pán Útesů? A to nad námi jeho tvrz?“

Odměřeně přikývnu.

„Takže moc prstenu mu dávala neobyčejnou sílu, ale život si stejně nezachránil.“

„Nezachránil,“ přitakám. „Smrt neobelže nikdo. Smrt je jedinou jistotou.“

Pišta se na mě chvíli tiše dívá, ale pak se těm slovům oba krákavě zasmějeme.

„A co prsten? Ten, který měl onu moc nad vámi?“

„Ztratil ji.“

„Takže jste volný?“

„Jsem volný.“

Pišta se rozhlédne a vidí, že nedaleko na kameni leží černokněžníková ruka. Křišťál dosud sedí na prstu.

„Pročpak si ho lidé nevzali?“

„Kdo ví?“ krčím rameny. „Možná jim přišel nečistý, stejně jako jeho nositel. Lidé jsou zvláštní. Marné snažit se jim porozumět.“

„Je hezký, a jak pěkně se leskne,“ klapne mlsně zobákem Pišta. „Nebude vám vadit, když–“
„Ale kdepak. Já si ho užil až až.“

Pišta popojde, krok a skok, aby zobákem zlatý kov z ruky sundal a... padne mrtvý sotva se prstenu dotkne.

Vítr čechrá mé peří. Hledím mlčky na mladého havrana, jemuž se zastavilo srdce v hrudníčku, a do mysli se vkrade vzpomínka na Pána. Tenkrát zpíval o svém prstenu, jak je krásný a mocný.

*Prsten křišťálem jsem ozdobil,
mocnou sílu do něj vložil.
Kouzlem zaklel ptačí dech,
by vzpurný havran rázem zdech.*

*Křídla ať se v plameny obrátí,
když se do dne a noci nevrátí.
Má vůle a mé sídlo,
bude jeho věčné bydlo.*

*Jen dotyk letmý stačí k tomu,
by pustil duši svého domu.
Opováží-li se havran prvý,
smrti vem ho, ať padne mrtvý!*

„Omlouvám se, příteli. Někdo musel být ten prvý,“ hlesnu nad nehybným tělíčkem Pišty.

Zavřu oči a opatrně zobákem vezmu prsten z ruky. A když je otevřu, jsem pořád tu. Živý. Zbývá udělat poslední věc. Opět dát dechu Mrzáčka svobodu. Letím, vysoko, převysoko, jak jen mi síly dovolí, a pak prsten pustím na kameny. Tančící křišťál se v letu naposledy zaleskne, a když dopadne, zmizí z mého života v tisíci střípků. Cítím, že můj zakletý dech je konečně volný. Znovu jsem celý. Poslední okovy jsou nadobro pryč.

Naposledy se ohlédnu na černý hrad a útes, pod nímž tlí černokněžníkově ohlodané tělo. Mrzí mě smrt krásné Meandrys, té nevinné a něžné bytosti. Mrzí mě i smrt mladého Pišty, ale takový je život. Slabší hynou, aby silnější mohli žít.

*V blažené vděčnosti dech se ztrácí.
V smrti náhlé jinému se život vrací.*

Vnímám vítr v křídlech a poprvé mám pocit, že chutná jinak. Mířím na sever, tam, kde končí zátoka a kde ve třpytu ranního slunce začíná oceán. Už se nemusím vracet zpět.

Už nikdy.